

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie, odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżących, którzy zarzucili Dyrektorowi Urzędu Skarbowego nieudostępnienie osobie, której dane dotyczą danych osobowych zawartych w aktach postępowania podatkowego; udostępnienie w/w danych osobom nieupoważnionym w świetle przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych; przetwarzanie danych ujawniających poglądy polityczne i przynależność do określonej organizacji politycznej oraz tworzenie zbiorów danych dotyczących osób związanych z konkretnym Stowarzyszeniem bez ich wcześniejszej rejestracji w Rejestrze prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Warszawa, dnia 13 stycznia 2005 r.

GI-DEC-DS- 5/05

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 *a contrario*, art. 23 ust. 1 pkt 2 i art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pani A, Państwa B i C Nowaków, Pani D i Pana E, Państwa F i G Kowalskich, Państwa H i J Karwowskich, Pana K oraz Państwa L i Ł Lubicz o cyt.: „stwierdzenie faktu naruszenia w/w przepisów {ustawy o ochronie danych osobowych} i zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych o nakazanie udostępnienia akt postępowania podatkowego i zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 6 cyt. ustawy o usunięcie danych osobowych i zbiorów danych powstałych w sposób niezgodny z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych”,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

W dniu 8 lipca 2004 r. do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A, w sprawie dotyczącej przetwarzania jej danych osobowych przez Dyrektora Izby Skarbowej. W treści przedmiotowej skargi, Pani A zarzuciła Dyrektorowi Izby Skarbowej w Warszawie naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w szczególności poprzez:

- 1) nieudostępnienie osobie, której dane dotyczą danych osobowych zawartych w aktach postępowania podatkowego;
- 2) udostępnienie w/w danych osobom nieupoważnionym w świetle przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych;
- 3) przetwarzanie danych ujawniających poglądy polityczne i przynależność do określonej organizacji politycznej;
- 4) tworzenie zbiorów danych dotyczących osób związanych z konkretnym stowarzyszeniem (tj. Krajowym Stowarzyszeniem Udziałowców) bez ich wcześniejszej rejestracji w Rejestrze prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

W związku z powyższym, Pani A wniosła o cyt.: „stwierdzenie faktu naruszenia w/w przepisów {ustawy o ochronie danych osobowych} i zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych o nakazanie udostępnienia akt postępowania podatkowego i zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 6 cyt. ustawy o usunięcie danych osobowych i zbiorów danych powstałych w sposób niezgodny z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych”. W obszernym uzasadnieniu swojej skargi Pani A podniosła w szczególności, iż odmowa udostępnienia jej przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie akt dotyczącego jej postępowania podatkowego stanowiła - zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalnym - naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.), a zarazem: art. 33 ust. 1, 29 ust. 1 i 3, art. 30 w zw. z art. 34, art. 32 i art. 35 ustawy o ochronie danych osobowych. Pani A wskazała także, że przetwarzanie dotyczących jej osoby danych ujawniających poglądy polityczne i przynależność do określonej organizacji politycznej oznacza naruszenie przez Dyrektora Izby Skarbowej art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Tożsame stany faktyczne przedstawili oraz żądania pod adresem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych przez Dyrektora Izby Skarbowej wysunęli: Państwo B i C Nowakowie - w skardze która wpłynęła do Biura GODO w dniu 20 lipca 2004 r., Pani D oraz Pan E - w skardze, która wpłynęła do Biura GODO w dniu 16 lipca 2004 r., Państwo F i G Kowalscy - w skardze, która wpłynęła do Biura GODO w dniu 23 lipca 2004 r., Państwo H i J Karwowsky - w skardze, która wpłynęła do Biura GODO w dniu 19 lipca 2004 r. oraz Pan K - w skardze, która wpłynęła do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w dniu 20 lipca 2004 r. Ponadto, Państwo L Ł Lubicz - w piśmie, które wpłynęło do Biura GODO w dniu 16 lipca 2004 r. zawarli identyczne żądania oraz zarzuty, przy czym dotyczyły one praktyk Dyrektora Izby Skarbowej - Ośrodek Zamiejscowy.

W oparciu o art. 62 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej również Kpa, zgodnie z którym w sprawach w których prawa i obowiązki stron wynikają z tego samego stanu faktycznego oraz z tej samej podstawy prawnej i w których właściwy jest ten sam organ

administracji publicznej, można wszcząć i prowadzić jedno postępowanie dotyczące więcej niż jednej strony, postanowieniem z dnia 16 września 2004 r. (znak: GI-DS-430/393/04, GI-DS-430/557/04, GI-DS-430/544/04, GI-DS-430/391/04, GI-DS-430/439/04, GI-DS-430/550/04, GI-DS-430/600/04/4453, 4454, 4455, 4456, 4457, 4458, 4459, 4460), Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych połączył sprawy dotyczące przetwarzania przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie danych osobowych Pani A, Państwa B i C Nowaków, Pani D i Pana E, Państwa F i G Kowalskich, Państwa H i J Karwowskich, Pana K oraz Państwa L i Ł Lubiczów, zwanych dalej również Skarżącymi.

W celu ustalenia okoliczności przedmiotowej sprawy, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wszczął postępowanie wyjaśniające, w toku którego odebrał pisemne wyjaśnienia od Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie.

Z treści przesłanego do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych pisma Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 30 września 2004 r. (znak: IS.T/07-64/TK/04) wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż Pani A była uczestniczką prowadzonego przez wskazany organ podatkowy postępowania podatkowego. W toku tego postępowania zwróciła się ona do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z żądaniem udostępnienia jej akt sprawy poprzez przesłanie ich kopii. Dyrektor Izby Skarbowej w piśmie z dnia 1 czerwca 2004 r., nr IS.WK/0512-11/04 poinformował Panią A jakie warunki powinna spełnić aby jej żądanie zostało zrealizowane. Ustosunkowując się do podniesionych przez Panią A zarzutów Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie wyjaśnił ponadto: „(...) Akta postępowania podatkowego objęte są tajemnicą skarbową zgodnie z art. 293 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Tajemnica skarbową nie jest tajemnicą służbową w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 11, poz. 95 z późn. zm.). W związku z powyższym urzędnicy skarbowi prowadzący postępowanie podatkowe nie muszą posiadać odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa. (...) Zgodnie z art. 298 ‘akta [...] organy podatkowe udostępniają 1) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych’ a nie tylko innym organom podatkowym, jak twierdzi skarżąca (...) Zarzut dotyczący braku ochrony danych nie oznaczonych klauzulą jest bezzasadny gdyż, art. 27 ust. 2 pkt 2 Ustawy o ochronie danych osobowych nie nakazuje umieszczania klauzul tajności przewidzianych w Ustawie o ochronie informacji niejawnych oraz klauzuli ‘tajemnica skarbową’. Dane dotyczące dochodów w zeznaniach podatkowych objęte są tajemnicą skarbową a nie oznaczone tajemnicą służbową w rozumieniu przepisów Ustawy o ochronie informacji niejawnych. (...)”.

W piśmie z dnia 4 listopada 2004 r. (znak: IS.T/07-72/TK/04), Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie powtórzył treść wyjaśnień zawartych w piśmie z dnia 30 września 2004 r. a to z uwagi na fakt, iż – jak podkreślił - wszystkie skargi dotyczące praktyk Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie „zawierają takie same zarzuty”. W treści omawianego pisma Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie poinformował zarazem: „(...)”

Ministerstwo Finansów pismami z dnia 04.07.2002 r., nr OS 3-0353-307/02 oraz z dnia 07.03.2003 r., nr OS 3-0353-134/36/03 zobowiązało służby podatkowe do przeprowadzenia kontroli zeznań rocznych osób, które przekazały darowizny na rzecz Konkretnego Stowarzyszenia i otrzymały od tego Stowarzyszenia refundację poniesionych wydatków. Wykonując dyspozycję organu nadrzędnego informacje te zostały przesłane właściwym organom I instancji: Naczelnikom Urzędów Skarbowych: Warszawa – Mokotów, Warszawa – Praga, Warszawa – Ursynów, Drugi US Warszawa – Śródmieście, w Ciechanowie, celem podjęcia czynności sprawdzających, do których są uprawnione zgodnie z art. 272 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.” (kopie pism do Naczelników wymienionych Urzędów Skarbowych w aktach sprawy).

W wyniku działań podjętych przez Generalnego Inspektora w przedmiotowej sprawie, w tym w wyniku przeprowadzonych w Izbie Skarbowej w Warszawie czynności kontrolnych, ustalono ponadto w szczególności, iż:

1. W Izbie Skarbowej w Warszawie nie jest prowadzony żaden zbiór danych osób należących do stowarzyszeń, w tym do Konkretnego Stowarzyszenia
2. Według stanu na dzień 15 czerwca 2004 r., w Wydziale Nadzoru Izby Skarbowej były przechowywane akta Konkretnego Stowarzyszenia Przedmiotowe akta dotyczą sprawdzenia prawidłowości rozliczenia darowizn przekazanych przez osoby, których dane dotyczą, na rzecz Konkretnego Stowarzyszenia, tj. sprawdzenia czy ww. osoby w zamian za przekazanie wskazanemu stowarzyszeniu darowizny, otrzymały od niego refundację wydatków i czy refundacja ta została uwzględniona w ich rocznych zeznaniach podatkowych, w związku z kontrolą przeprowadzoną przez Urząd Kontroli Skarbowej w Warszawie w Konkretnym Stowarzyszeniu.
3. Pismem z dnia 7 marca 2003 r. nr OS3-0353-134/36/03 Ministerstwo Finansów przekazało do Izby Skarbowej polecenie przeprowadzenia przez urzędy skarbowe kontroli zeznań rocznych dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) za rok 1999, 2000 i 2001 w celu sprawdzenia, czy została w nich uwzględniona refundacja wydatków. Izba Skarbowa przekazała ww. polecenie do wykonania właściwym Urzędom Skarbowym . Pismo z dnia 7 marca 2003 r. nr OS3-0353-134/36/03 zostało oznaczone przez Ministerstwo Finansów klauzulą „Tajemnica skarbowa”.
4. W Izbie Skarbowej dane osobowe są udostępniane innym organom bądź jednostkom na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.), na pisemny, umotywowany wniosek tych organów bądź jednostek na zasadach określonych we wskazanej ustawie. W przypadku gdy pismo o udostępnienie opatrzone jest klauzulą „Tajemnica skarbowa” jest ono archiwizowane w Samodzielnej Komórce Organizacyjnej ds. Informacji Niejawnych.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Rozstrzygając kwestie związane z przetwarzaniem danych osobowych podatników przez organy skarbowe (w przedmiotowej sprawie przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie), należy mieć na uwadze nie tylko regulacje ustawy o ochronie danych osobowych, lecz również szereg innych aktów prawnych, stanowiących dla wymienionych podmiotów prawną podstawę do przetwarzania tych danych, w szczególności przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Stosownie do brzmienia art. 1 Ordynacji podatkowej, wskazany akt prawny normuje zobowiązania podatkowe, informacje podatkowe, postępowanie podatkowe, kontrolę podatkową i czynności sprawdzające oraz tajemnicę skarbową. Natomiast w myśl art. 2 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, jej przepisy stosuje się do podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, do których ustalania lub określania uprawnione są organy podatkowe. Ordynacja podatkowa obejmuje zatem zarówno przepisy materialnego prawa podatkowego, jak również postępowania podatkowego, przy czym kompetencje do prowadzenia postępowania podatkowego przyznaje organom podatkowym. Tym samym, omawiany akt prawny nie tylko upoważnił, lecz również zobligował organy podatkowe do pozyskiwania oraz poddawania dalszemu przetwarzaniu danych osób, których dotyczą prowadzone postępowania podatkowe. Organy podatkowe zostały zarazem wyposażone w cały szereg instrumentów prawnych, umożliwiających przetwarzanie przedmiotowych danych osobowych.

W kontekście powołanych wyżej przepisów wskazać należy, iż działania Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie w zakresie przetwarzania danych osobowych Skarżących - jako uczestników prowadzonych postępowań podatkowych – znajdują swe prawne uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Zgodnie bowiem z dyspozycją powołanego przepisu, przetwarzanie danych osobowych posiada walor legalności jeżeli jest niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Natomiast przetwarzanie przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie danych osobowych Skarżących stanowi emanację prawa wskazanego organu podatkowego do dokonywania określonych czynności w ramach postępowań podatkowych.

Zadania Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zostały określone w art. 12 ustawy o ochronie danych osobowych. W szczególności, Generalny Inspektor wydaje decyzje administracyjne i rozpatruje skargi w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych (art. 12 pkt 2 ustawy). Przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, określające kompetencje Generalnego Inspektora nie upoważniają natomiast wskazanego organu do ingerowania w tok postępowania, prowadzonego przez organy podatkowe. Stanowisko takie zajął również Naczelny Sąd Administracyjny, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 marca 2001 r. (sygn. akt II S.A. 401/00) stwierdził, że „Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów,

których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji, czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami”.

W kontekście powyższego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, dokonawszy w ramach swoich ustawowych kompetencji oceny wzajemnych relacji pomiędzy Dyrektorem Izby Skarbowej w Warszawie a Skarżącymi stwierdził, iż Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie został wyposażony w instrumenty prawne umożliwiające mu przetwarzanie danych osobowych uczestników prowadzonych postępowań podatkowych (w tym także Skarżących) oraz, że przetwarzanie przez ten organ danych osobowych przy wykorzystaniu wskazanych instrumentów prawnych znajdowało oparcie w przepisach prawa.

Ponadto, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uznał, że zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do zarzucenia Dyrektorowi Izby Skarbowej w Warszawie udostępnienia danych osobowych Skarżących osobom nieupoważnionym do pozyskania tych danych w świetle obowiązujących przepisów prawa.

W toku przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania wyjaśniającego ustalono również, że w Izbie Skarbowej w Warszawie nie był prowadzony zbiór danych osób należących do stowarzyszeń, w tym do Konkretnego Stowarzyszenia. Tym samym zarzuty Skarżących, jakoby Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie prowadził taki zbiór danych, nie dopełniwszy przy tym obowiązku zgłoszenia zbioru do Rejestru prowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz przetwarzał dotyczące podatników dane „ujawniające poglądy polityczne i przynależność do określonej organizacji politycznej”, nie znajdują odzwierciedlenia w stanie faktycznym sprawy.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie jest natomiast upoważniony do dokonywania oceny pozostałych aspektów działania Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, w tym w szczególności odmowy udostępnienia Skarżącym kopii akt prowadzonych w ich sprawach postępowań podatkowych. Powyższe zagadnienie musi być bowiem poddane analizie w kontekście przestrzegania przez organ podatkowy procedury postępowania podatkowego wyznaczonej przepisami Ordynacji podatkowej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego. Natomiast władne do dokonania takiej analizy są organy wyższego stopnia nad organami, których działania są przez podatników kwestionowane, a po wyczerpaniu toku instancyjnego, przez właściwy miejscowo i rzeczowo sąd administracyjny. Bez wpływu na powyższą ocenę pozostaje okoliczność, iż kwestionowane przez Skarżących działania Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych Skarżących. Raz jeszcze podkreślić bowiem należy, że wszelkie działania organu podatkowego składające się na prowadzone przez ten organ postępowanie podatkowe podlegają ocenie w odrębnym, wskazanym powyżej trybie, przez właściwe organy podatkowe oraz organy wymiaru sprawiedliwości.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa,) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji.